

Prof. Slađana Štrkalj Ivezić i Lea Bauman su autorice priručnika "Shizofrenija-put oporavka". Namjera ove knjige informirati oboljele i članove njihovih obitelji o bolesti, liječenju i oporavku od bolesti. Knjiga može pomoći stručnjacima u vođenju individualne i grupne terapije, ističe prof. dr. sc. Slađana Štrkalj Ivezić, voditeljica Odjela dnevne bolnice Klinike za psihijatriju Vrapče i Udruge za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja "Svitanje".

"Mentalne su bolesti vrlo raširene, globalno gledano svakom četvrtom građaninu prijete rizik od obolijevanja od psihičkih bolesti u nekom razdoblju života. Koliko ljudi u Hrvatskoj boluje od mentalnih bolesti prati se tek na osnovi epidemioloških podataka HZJZ-a koji su bazirani na bolničkoj statistici, a prema podacima HZJZ-a broj bolničkih liječenja je u porastu. U Hrvatskoj nedostaju programi liječenja, osobito programi rehabilitacije bolesnika izvan bolnice koji se u svijetu smatraju osnovom uspješnog liječenja duševnih bolesti", tvrdi prof. dr. sc. Slađana Štrkalj Ivezić, voditeljica Odjela dnevne bolnice Klinike za psihijatriju Vrapče i predsjednica sekcije za psihosocijalne metode liječenja psihoza Hrvatskog liječničkog zbora.

Stigma koja prati psihičke bolesti i dalje je prisutna, a očito i pri preraspodjeli novca iz državnog proračuna predrasude čine svoje. Jer kako drukčije objasniti da se u liječenje psihičkih bolesti ne investira ni približno koliko bi trebalo, iako zbrinjavanje duševnog oboljelog čovjeka koji nije sposoban za samostalni život i rad stoji mnogo više od troškova rehabilitacije s obzirom da takav čovjek nerijetko više nije sposoban za radni odnos.

"Poznato je da samo bolničko liječenje nije dovoljno da se osoba oboljela od duševne bolesti osposobi za povratak na radno mjesto. Rehabilitacija u psihijatriji je jednako potrebna kao i rehabilitacija tijela u fizikalnoj medicini. Ako ona izostaje, to znači da ste pacijenta onesposobili za život", pojašnjava prof. Štrkalj Ivezić koja je posebno angažirana na propagiranju i organizaciji izvanbolničkog liječenja, pa tako vodi klubove i udruge bolesnika što joj je donijelo

titulu vodećeg stručnjaka za psihijatriju u zajednici.

Udruga Svitanje

Prof. Štrkalj Ivezić je predsjednica Udruge za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja Svitanje, koja je nositelj projekta pružanja jednakih mogućnosti za zapošljavanje osoba s invaliditetom zbog psihičkih poremećaja, koji se financira iz pretpripravnog IPA programa EU-a. Cilj projekta je pružiti jednake mogućnosti zapošljavanja razvojem radnog centra koji će pomoći u radnom osposobljavanju osoba s psihičkom bolešću i posredovati u suradnji s partnerima pri zapošljavanju, a zahvaljujući tom programu postižu sjajni rezultati.

Napominje da poslodavci koji zaposle osobu s invaliditetom kao i sama osoba s invaliditetom prema osnovi samozapošljavanja mogu ostvariti pravo na poticaj Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Udruga vodi i program socijalnog uključivanja putem dnevnog centra, kojeg financira Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi. Riječ je o trogodišnjem programu koji pomaže osposobljavanju oboljelih od shizofrenije i sličnih poremećaja za samostalni život i rad. Upravo oboljeli od shizofrenije čine najveći postotak hospitaliziranih pacijenata.

Osobe koje boluju od mentalnih bolesti često umjesto razumijevanja naiđu na odbacivanje i stigmatu, govori im se da su slabići, da su za svoju bolest krivi sami. Razlog je to što mnogi duševni bolesnici kriju svoju bolest. Strah od negativne reakcije okoline često je opravdan, posebno kad se bolest prizna poslodavcu. Na radnom mjestu automatski postaju sumnjivi - nitko im ne vjeruje da su radno sposobni, nerijetko se prvi nađu na listi za otkaz ili su degradirani.

Dnevna bolnica

U dnevnoj bolnici koju ona vodi, među najčešćim su pacijentima osobe kod kojih je pritisak na poslu ili gubitak radnog mjesta i s tim povezan stres bio okidač za pojavu psihičke bolesti. Obično ti ljudi boluju od depresije i anksioznosti, a manje je onih koji boluju od shizofrenije i bipolarnih poremećaja. Terapijom u dnevnoj bolnici nastoji se postići da oboljeli shvate zašto su nastale tegobe s njihovim mentalnim zdravljem. Pokušava ih se naučiti kako da se bolje nose sa stresom i tjeskobom te se pokušava poraditi na izgradnji njihova samopouzdanja. Ako osoba

ima predispoziciju za neku psihičku bolest, rizik od obolijevanja se mnogostruko pojačava kad je pod stresom. U dnevnoj bolnici stoga pokušavaju naučiti pacijente razumijevanju bolesti u kontekstu vlastita života.

"Trend u psihijatriji je da se naglasak stavlja na biološki aspekt bolesti pa se sve pokušava riješiti lijekovima, a to nije moguće. Sve psihičke bolesti predstavljaju interakciju psihičkih, bioloških i socijalnih faktora. Lijekovi djeluju samo na biološkoj osnovi i oslanjati se samo na njih pri liječenju duševne bolesti nije dovoljno. No pacijenti nerijetko sami pokušavaju riješiti svoju tjeskobu pa zloupotrebljavaju lijekove. Lijekovi mogu pomoći u smanjenu tjeskobe, no oni ne mogu riješiti uzrok tjeskobe", kaže prof. Štrkalj Ivezić.

"Psihičke bolesti nisu neizlječive. Česta je predrasuda da za oboljele od shizofrenije nema nade u oporavak, ali to je pogrešno. Rizik od ponovnog obolijevanja od shizofrenije kada se primijeni kombinacija liječenja lijekovima i psihosocijalnim metodama je do 20 posto. Socijalna podrška iznimno je važna stavka u liječenju psihičkog bolesnika", kaže prof. Štrkalj Ivezić.

Vjesnik.hr